

Opleiden van hartfunctielaboranten: Van opleidingsvisie naar opleidingsplan

Inleiding

De Stichting Beroepsopleidingen Hartfunctielaboranten (SBHFL) heeft als doel de opleiding tot hartfunctielaborant zoveel mogelijk te flexibiliseren en toegankelijk te maken. Dit initiatief sluit aan bij de moderne Nederlandse onderwijsvisie, waarbij maatwerk en competentiegericht opleiden centraal staan. Het belangrijkste doel is om gekwalificeerde professionals op te leiden die kunnen voorzien in de groeiende behoefte aan hartfunctielaboranten in de gezondheidszorg.

Roderick Scherptong, Diana Laarman, Herma Burgers

06-01-2025

De opleidingsvisie

In de opleidingsvisie staan drie pijlers centraal: *Kwaliteit, flexibiliteit en erkenning*.

1. Kwaliteit

De SBHFL streeft ernaar om de kwaliteit van hartfunctieonderzoek in heel Nederland gelijkwaardig te maken. Dit betekent dat elke hartfunctielaborant, ongeacht waar hij of zij is opgeleid, moet beschikken over dezelfde competenties en vaardigheden. Alle opleidingsinstituten worden zorgvuldig beoordeeld om te garanderen dat hun curriculum aansluit bij het landelijk vastgestelde beroepscompetentieprofiel.

2. Flexibiliteit

Studenten die de opleiding tot hartfunctielaborant volgen, hebben vaak zeer verschillende achtergronden en vooropleidingen. De SBHFL erkent dat niet elke student dezelfde startcompetenties heeft. Daarom is het opleidingsprogramma flexibel ingericht, zodat het kan worden aangepast aan de individuele beginsituatie van elke student. Het doel is altijd om de ontbrekende competenties aan te vullen tot het gewenste eindniveau.

3. Erkenning

Hoewel hartfunctielaboranten geen onderdeel uitmaken van het BIG-register, is er een intern beroepsregister opgericht door de beroepsverenigingen. Dit register zorgt ervoor dat de kwaliteit van professionals wordt bewaakt en erkend. Het systeem is erop gericht om alleen goed gekwalificeerde professionals toe te laten tot de praktijk.

Het opleidingsplan: De drie B's

Om erkend te worden als hartfunctielaborant met een differentiatie moet je voldoen aan **drie voorwaarden**.

1: Bachelor.

De professional moet (minimaal) in het bezit zijn van een HBO-bachelor getuigschrift met een zorg-technisch profiel binnen het cardiale domein.

2: Beroepscompetentieprofiel (BCP).

De professional moet beschikken over alle competenties zoals die zijn omschreven in (1) het BCP van de algemeen hartfunctielaborant én (2) het BCP van (minimaal) één van de uitstroomvarianten.

3: Bevoegd.

Alle onderdelen van de opleiding moeten geaccrediteerd zijn door de SBHFL en het opleidingsinstituut moet de bevoegdheid van de SBHFL hebben gekregen om dat opleidingsonderdeel aan te bieden.

Het maken van een opleidingsplan in 4 stappen.

De SBHFL maakt gebruik van een stappenplan. Wanneer bij iedere student voor de start van de opleiding op deze vier stappen wordt gecontroleerd, dan leidt dat altijd tot een erkende opleidingsroute.

Stap 1: Stel vast welke competenties iemand heeft.

De SBHFL kan hierbij helpen. Wij kunnen van iedere student beoordelen welke competenties, zoals in de BCPs is omschreven door de [NHV](#) en de [VITHaS](#), zijn verworven bij eerdere opleidingen.

Stap 2: Bepaal welke competenties ontbreken.

Maak een overzicht van competenties die nog verworven moeten worden. Dit vormt de basis voor het verdere opleidingstraject.

Stap 3: Geschikte opleidingsinstituten vinden.

Zoek opleidingsinstituten die de competenties aanbieden die nog missen. Op www.sbhfl.nl is te controleren of deze instituten de juiste bevoegdheden hebben.

Stap 4: Check de drie B's!

Na afronding van het opleidingstraject moet een hartfunctielaborant voldoen aan de drie B's om volledige erkenning te krijgen. Dit is een harde eis die is opgelegd vanuit de beroeps- en wetenschappelijk verenigingen.

De algemeen hartfunctielaborant

De opleidingsroute van hartfunctielaboranten bestaat uit een **algemeen deel** (tot algemeen hartfunctielaborant) en een **differentiatie deel** (de uitstroomrichting/de specialisatie). Na het afronden van het algemene deel mag een professional zelfstandig werkzaam zijn in de praktijk, maar slechts met **gedeeltelijke erkenning** voor maar een beperkt functieprofiel zoals dat is vastgelegd in het [NHV-Normendocument Kwaliteit Hartfunctieonderzoek](#). Iemand die dit opleidingsonderdeel heeft afgerond kan, ten bewijze daarvan, een certificaat aanvragen bij de SBHFL. Het is echter van belang om te realiseren dat dit slechts een gedeelte is van de route naar **volledige erkenning** als hartfunctielaborant.

De twee SBHFL registers

Kwaliteitsregister

Zodra iemand een opleidingsroute succesvol heeft afgerond en voldoet aan de drie B's, volgt inschrijving in het **kwaliteitsregister** van de SBHFL. Dit kan gezien worden als een soort BIG-register voor hartfunctielaboranten.

Voor hartfunctielaboranten die werkzaam zijn in de praktijk bestaan ook kwaliteitsnormen. Het register is ervoor bedoeld aan te geven dat iemand daaraan voldoet. De opleiding is hierbij de basis en werkzaam zijn in de praktijk en het volgen van nascholing is het vervolg.

Opleidingsregister

In het opleidingsregister worden studenten bijgehouden die nog niet aan alle voorwaarden voldoen om opgenomen te worden in het kwaliteitsregister. Met het opleidingsregister kan nauwkeurig bijgehouden worden welke opleidingsonderdelen reeds zijn afgerond en welke nog moeten worden gevolgd.

Wanneer een student is ingeschreven in het opleidingsregister kan volledig gebruik gemaakt worden van de bij- en nascholingsrol die de SBHFL heeft, zoals het inzien van de nascholingskalender en het bijhouden van bij- en nascholingspunten. Zodra iemand voldoet aan de drie B's volgt 'verplaatsing' van het **opleidingsregister** naar het **kwaliteitsregister**.

Praktijkvoorbeelden

Om het makkelijk te maken heeft de SBHFL een overzicht gemaakt van erkende opleidingsroutes (Zie: Bijlage opleidingsroutes, pag 5,6). Het is **niet verstandig** om dit overzicht als een soort menukaart te zien waaruit je opleidingsonderdelen kan kiezen om zo tot volledige erkenning te komen. Dit overzicht is namelijk geen vervanging voor het stappenplan van de opleidingsroute en de drie B's. In geval van twijfel is het altijd verstandig om je door te SBHFL te laten adviseren.

Tot slot

De SBHFL werkt intensief samen met de beroeps- en wetenschappelijke verenigingen om zorg te dragen voor een flexibele opleiding, met duidelijke uitgangspunten voor de kwaliteit en een heldere erkenningsystematiek. Dit document geeft een weergave van de situatie zoals die op dit moment is, '24/'25. Hoewel de uitgangspunten in de visie naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren nog gebruikt kunnen worden, is zowel het werk- als opleidingsveld van hartfunctielaboranten dynamisch van karakter, waardoor de praktische uitwerking van jaar tot jaar kan wijzigen.

Bijlage opleidingsroutes voor de hartfunctielaborant.

1-12-2024

Onderstaand ziet u een overzicht met opleidingen. Dit is vastgesteld op een specifieke datum. Omdat zowel het werkveld als opleidingsland continu in beweging zijn, kan het zo zijn dat het overzicht wordt aangepast in reactie daarop. Om die reden kunnen er geen rechten aan ontleend worden, maar dient het als indicatie op de datum die genoemd staat. Mocht u willen weten of een opleidingsroute nog steeds geaccrediteerd is, dan kunt u contact opnemen met de stichting.

1. **Vooropleiding:** Afgerond voortgezet onderwijs of afgeronde MBO-opleiding **zonder** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein.
Opleiding: Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting.
Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
2. **Vooropleiding:** MBO-opleiding **met** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein.
Opleiding: Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. In bepaalde gevallen kan op basis van werkervaring of gevolgde bij- en nascholing vrijstelling*¹ worden aangevraagd voor opleidingsonderdelen.

Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.

3. **Vooropleiding:** Afgeronde HBO-opleiding **zonder** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein.
Opleiding: Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting.
Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
4. **Vooropleiding:** HBO-opleiding **met** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein, **niet** in aanmerking komend voor het schakelprogramma hartfunctielaborant.
Opleiding: Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. In bepaalde gevallen kan op basis van werkervaring of gevolgde bij- en nascholing vrijstelling*¹ worden aangevraagd voor opleidingsonderdelen.
Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
5. **Vooropleiding:** HBO-opleiding **met** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein, in aanmerking komend voor het schakelprogramma hartfunctielaborant.
Opleiding: Schakelprogramma*² hartfunctielaborant, gevolgd door post-HBO programma van een uitstroomrichting.
Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient te beschikken over bewijs van afronding van de vooropleiding, het schakelprogramma en het post-HBO traject.

6. **Vooropleiding:** HBO-opleiding **met** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein, die door de SBHFL is geaccrediteerd als opleiding tot algemeen hartfunctielaborant.
Opleiding: Post-HBO programma van een uitstroomrichting.
Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient te beschikken over bewijs van afronding van zowel de vooropleiding als het post-HBO traject.
7. **Vooropleiding:** WO-opleiding **zonder** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein.
Opleiding: Volledige opleiding tot algemeen hartfunctielaborant, gevolgd door een uitstroomrichting. In bepaalde gevallen kan op basis van werkervaring of gevolgde bij- en nascholing vrijstelling*¹ worden aangevraagd voor opleidingsonderdelen.
Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient de opleiding af te ronden met het HBO bachelor getuigschrift hartfunctielaborant.
8. **Vooropleiding:** WO-opleiding **met** medisch-technische competenties in het cardiovasculaire domein.
Opleiding: Post-HBO programma van een uitstroomrichting, *².
Voorwaarde inschrijving kwaliteitsregister: De student dient te beschikken over bewijs van afronding van zowel de vooropleiding als het post-HBO traject.

*¹ Bij iedere vooropleiding kan vrijstelling worden aangevraagd. Voor bepaalde opleidingen is sprake van standaardvrijstellingen. Overige vrijstellingen worden op individuele basis vastgesteld. Hierbij wordt gekeken naar vooropleiding, werkervaring, gevolgde bij – en nascholingen. Bij het aanvragen van vrijstelling is belangrijk dat bewijs

kan worden aangedragen in de vorm van een werkgeversverklaring en/of opleidingscertificaten.

*² Bepaalde vooropleidingen met een medisch technisch profiel in het cardiovasculaire domein komen in aanmerking voor het schakelprogramma voor de opleiding tot hartfunctielaborant. Informatie over deze schakelprogramma's is verkrijgbaar bij de LOI. Kijk op www.sbhfl.nl voor een link naar de LOI website.